

Par pakalpojumiem Eiropas Savienībā

Publicēts: 01.12.2020.

Dzīvoju UK, bet ziemā esmu nokļuvusi slimnīcā Latvijā. Kur es varu iegūt E116 veidlapu?

Tā kā jūs strādājat Apvienotajā Karalistē, tad tā ir kompetentā valsts, kas ir atbildīga par slimības pabalsta izmaksu. Latvijas ārstam ir jāaizpilda veidlapa Ārsta ziņojums par darba nespēju (E 116), kas ir pārejošu darba nespēju ES/EEZ dalībvalstīs apstiprinošs dokuments. Šo E116 veidlapu varat iesniegt pati savā slimo kasē Apvienotajā Karalistē vai arī iesniegt jebkurā VSAA nodaļā. Ja dokumentus slimības pabalsta pieprasīšanai iesniegsiet Latvijā, tad papildus ārsta aizpildītai veidlapai E116 ir jāiesniedz arī iesniegums VSAA Starptautisko pakalpojumu nodaļa izskata saņemtos dokumentus un piecu darba dienu laikā no dokumentu saņemšanas sagatavo formu E115. Kopā ar klienta iesniegtajiem dokumentiem tā tiek nosūtīta ES/EEZ dalībvalsts vai Šveices kompetentajai iestādei. Informējam, ka šajā gadījumā VSAA veic tikai dokumentu pārsūtīšanas funkciju, jo kompetentā valsts, kas izmaksā slimības pabalstu, ir Apvienotā Karaliste.

Strādāju vienlaicīgi gan Latvijā, gan Lietuvā, kurā valstī man jāveic sociālās apdrošināšanas iemaksas?

Valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas ir jāveic vienā valstī. Ja pastāvīgi dzīvojat Latvijā un šeit veicat būtisku savu darbības daļu (darba laiks un/vai atalgojums Latvijā nav mazāks par 25% no kopējā), tad sociālās iemaksas ir jāveic tikai Latvijā (arī par veikto darbu Lietuvā). Nepieciešams A1 sertifikāts.

Nākamajā mēnesī visa ģimene no Īrijas atgriezīsies uz dzīvi Latvijā. Mēs ar vīru Īrijā vairs nestrādājam. Kādi bērnu pabalsti Latvijā mums pienāksies par 1 gadīgu un 3 gadīgu bērnu?

Ja dzīvosiet Latvijā un Īrijas eksportēto bezdarbnieka pabalstu nesaņemsiet, tad Jums būs tiesības saņemt Latvijas ģimenes pabalstus. Par 1 gadu veco bērnu Jums būs tiesības saņemt bērna kopšanas pabalstu (līdz bērna 2 gadu vecumam) un ģimenes valsts pabalstu. Savukārt par 3 gadus veco bērnu Jūs saņemsiet ģimenes valsts pabalstu.

Vai varēšu saņemt bērna kopšanas pabalstu, ja bērns ir dzimis Somijā?

Ja kopā ar bērnu dzīvosiet Latvijā, nebūsiet darba attiecībās un bērna tēvs nebūs nodarbināts citā ES/EEZ dalībvalstī, tad Jums būs tiesības pieprasīt bērna kopšanas pabalstu. Savukārt, ja bērna tēvs būs nodarbināts Somijā vai citā ES/EEZ valstī, tad primāri atbildīgā valsts ģimenes pabalstu izmaksāšanā būs bērna tēva nodarbinātības valsts un Latvija veiks pabalstu izmaksu starpības apmērā.

Mans vīrs strādā Norvēģijā. Vai mums pienākas bērna pabalsti no Norvēģijas, ja es kopā ar meitu dzīvoju Latvijā, meita mācās Latvijā? Periodiski braucam uz Norvēģiju, es Latvijā nestrādāju. [↪](#)

Jūsu vīram ir tiesības griezties Norvēģijas kompetentajā iestādē un pieprasīt ģimenes pabalstus tur. ES Regulu nosacījumi paredz, ka primāri atbildīgā valsts par ģimenes pabalstu izmaksu ir tieši vecāka nodarbinātības valsts. Otra vecāka dzīvesvietas valsts, šajā gadījumā Latvija, veiks pabalstu izmaksu starpības apmērā (ja ģimenes pabalstu summa Norvēģijā būs mazāka). Par Jūsu vīra nodarbinātības uzsākšanu Norvēģijā, Jums ir jāinformē VSAA, iesniedzot attiecīgu iesniegumu.

Trīs gadus esmu nodarbināta Īrijā, bet pēc mēneša plānoju pārtraukt darba attiecības. Mana deklarētā dzīves vieta joprojām ir saglabājusies Latvijā. Kurā valstī es varu pieprasīt bezdarbnieka pabalstu? [↪](#)

Bezdarbnieka pabalsts Jums ir jāpieprasa pēdējās nodarbinātības valstī, proti, Īrijā. Ja Jūs vēlaties atgriezties Latvijā un meklēt darbu šeit, tad Jums ir tiesības pieprasīt Īrijā piešķirtā bezdarbnieka pabalsta eksportu un laika periodā līdz 3 mēnešiem (periods var tikt pagarināts līdz 6 mēnešiem) turpināt saņemt Īrijas bezdarbnieka pabalstu, atrodoties Latvijā. Tiesības uz Īrijas bezdarbnieka pabalsta eksportu, Jums būs tad, ja Jums Īrijā būs piešķirts bezdarbnieka pabalsts un vismaz četras nedēļas pēc darba zaudēšanas Jūs būsiet reģistrēta Īrijas nodarbinātības dienestā. Lai saņemtu bezdarbnieka pabalsta eksportu, Jums jāvēršas Īrijas kompetentajā iestādē (iestādē, kas Jums piešķir bezdarbnieka pabalstu) un jālūdz izsniegt U2 dokumentu „Bezdarbnieka pabalsta tiesību saglabāšana”. U2 dokuments apstiprinās Jūsu tiesības saņemt Īrijas bezdarbnieka pabalstu, meklējot darbu Latvijā. Vairāk informāciju par bezdarbnieka pabalsta eksporta nosacījumiem, Jūs varat iegūt šeit

Latvijā saņemu bezdarbnieka pabalstu. Tā kā piemērotu darbu šeit atrast nevaru, esmu nolēmusi doties darba meklējumos uz Vāciju. Vai man būs tiesības turpināt saņemt Latvijas bezdarbnieka pabalstu? Kādas formalitātes man pirms izbraukšanas ir jānokārto? [↪](#)

Ja Jums Latvijā ir piešķirts bezdarbnieka pabalsts, tad, meklējot darbu Vācijā, Jums ir tiesības turpināt saņemt Latvijas bezdarbnieka pabalstu laika periodā līdz 3 mēnešiem, kā arī šis periods var tikt pagarināts līdz 6 mēnešiem (bezdarbnieka pabalsta eksports). Jāievēro, ka tiesības uz bezdarbnieka pabalsta eksportu, Jums būs tikai tad, ja vismaz četras nedēļas pirms došanās darba meklējumos uz Vāciju, Jūs būsiet bijusi reģistrēta kā bezdarbiece Latvijā. Lai turpinātu saņemt šo pabalstu, Jums ir jāvēršas VSAA un jālūdz izsniegt U2 dokumentu „Bezdarbnieka pabalsta tiesību saglabāšana”, kas apstiprinās Jūsu tiesības saņemt Latvijas bezdarbnieka pabalstu, meklējot darbu Vācijā. U2 dokumentu Jums ir jālūdz izsniegt vismaz 14 dienas pirms izbraukšanas darba meklējumos uz Vāciju. Vairāk informāciju par bezdarbnieka pabalsta eksporta nosacījumiem, Jūs varat iegūt šeit

Drīzumā izbraukšu ar ģimeni un bērniem uz citu ES valsti, kur turpmāk dzīvošu un strādāšu. Dzirdēju, ka jāatsakās no bērnu pabalstiem Latvijā. Kā to izdarīt? [↪](#)

Iesniegumu var iesniegt jebkurā VSAA teritoriālajā nodaļā, nosūtīt pa pastu vai iesniegt elektroniski (ar elektronisko parakstu). Iesniegumā jānorāda iemesls, kādēļ tiek lūgts pārtraukt pabalsta izmaksu. Šajā gadījumā pabalsta izmaksas pārtraukšanas iemesls ir pabalsta saņēmēja un bērna, par kuru tiek saņemts pabalsts, izbraukšana uz pastāvīgu dzīvi citā ES/EEZ valstī vai Šveicē, kā arī pabalsta saņēmēja nodarbinātības uzsākšana kādā no minētajām valstīm.

Kā atteikties no ģimenes valsts pabalsta, ja neesmu vairs Latvijā?

Uzrakstiet iesniegumu brīvā formā, norādot sekojošu informāciju:

datumu, no kura atsakāties saņemt ģimenes valsts pabalstu;

atteikšanās iemeslu;

savu kontaktinformāciju.

Parakstītu iesniegumu sūtiet pa pastu uz VSAA nodaļu pēc deklarētās dzīvesvietas vai uz VSAA Starptautisko pakalpojumu nodaļu.

Iesniegumu var iesniegt elektroniski, ja tas ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu.

Uz kurām valstīm (ārpus ES/EEZ Šveices) uzņēmums var nosūtīt savus darbiniekus, turpinot veikt sociālās iemaksas Latvijā?

Latvija ir noslēgusi līgumus par sadarbību sociālās drošības jomā ar Ukrainu, Kanādu, Baltkrieviju, Krieviju un Austrāliju. Konkrētajos līgumos ir paredzēti nosacījumi par darbinieku nosūtīšanu uz konkrēto līgumvalsti un noteiktā perioda laikā darbinieki var palikt sociāli apdrošināti Latvijā. Nepieciešams aizpildīt iesniegumu D11750. Atbilstoši katram līgumam VSAA izsniegs dokumentu, kas apliecinās, ka nodarbinātības laikā citā valstī, par darbinieku tiks veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas Latvijā.

Vēlos nosūtīt savus darbiniekus darbam Vācijā uz 4 mēnešiem. Vai man būs jāveic sociālās apdrošināšanas iemaksas par viņiem Vācijā?

Ja Jūsu uzņēmums veic būtisku darbību Latvijā un turpina būt atbildīgs par šo darbinieku pieņemšanu darbā, pienākumu noteikšanu u.c., izpildot Regulas 883/2004 12.(1) panta nosacījumus, tad uzņēmums par nosūtītajiem darbiniekiem var turpināt veikt sociālās iemaksas Latvijā. Nepieciešams aizpildīt iesniegumu D11722 A1 sertifikāta saņemšanai. Latvijā izdots A1 sertifikāts apliecinās, ka nodarbinātības periodā Vācijā darbinieki būs sociāli apdrošināti Latvijā un Jūsu uzņēmuma pienākums būs veikt par šiem darbiniekiem sociālās iemaksas šeit. Detalizētāku informāciju skatīt: VSAA » Pakalpojumi » Pakalpojumi Eiropas Savienībā

Kā jārikojas, ja jau iepriekš zināms, ka nosūtīšanas periods būs ilgāks par 24 mēnešiem?

Šajā gadījumā VSAA būs nepieciešams vienoties ar citas dalībvalsts kompetento iestādi par izņēmuma piemērošanu. Ja tiks saņemta kompetentās iestādes piekrišana, VSAA varēs izsniegt A1 sertifikātu arī par periodu, kas ir ilgāks par 24 mēnešiem (maksimāli pieļaujamais laiks A1 sertifikāta izsniegšanai ir uz 5 gadiem). Nepieciešams aizpildīt iesniegumu D11722 A1 sertifikāta saņemšanai un norādīt iemeslu tam, kāpēc nepieciešams piemērot izņēmumu.

Esmu jūrnieks un kuģoju zem Beļģijas karoga. Kurā valstī man jāveic sociālās apdrošināšanas iemaksas?

Parastā gadījumā sociālās iemaksas ir jāveic Beļģijā, tomēr, ja atalgojumu par noteikto darbību saņemat no Latvijas uzņēmuma un Latvijā arī pastāvīgi dzīvojat, tad saskaņā ar Regulas 883/2004 11.panta 4.punktu, sociālās iemaksas ir jāveic Latvijā. Nepieciešams A1 sertifikāts.

Vai A1 sertifikāts tiek izsniegts darba devējam vai konkrētam darba ņēmējam?

A1 sertifikātu izsniedz konkrētajam darba ņēmējam. Darba devējs var A1 sertifikātu izņemt, uzrādot pilnvaru.

Kur ir jāiesniedz iesniegums A1 sertifikāta saņemšanai un kādi dokumenti jāpievieno klāt?

Iesniegumu var iesniegt jebkurā VSAA teritoriālajā nodaļā. Darbinieka nosūtīšanas gadījumā iesniedzama darba līguma apstiprināta kopija. Ja uzņēmums ir nesen dibināts, tad uzņēmumam ir jāiesniedz dokumenti, kas apliecinātu būtiskas saimnieciskās darbības veikšanu Latvijā (piem., pakalpojumu un preču realizācijas līgumu kopijas u.c.). Ja VSAA radīsies šaubas par uzņēmuma saimnieciskās darbības veikšanu Latvijā, tiks pieprasīti papildu dokumenti. Pašnodarbinātas personas gadījumā iesniegumam klāt jāpievieno nodokļu maksātāja reģistrācijas apliecība un dokumenti, kas apliecina saimnieciskās darbības veikšanu Latvijā pašnodarbinātā statusā (piem., līgumi par pakalpojumu sniegšanu, rēķini u.c.).

A1 sertifikātu var saņemt personīgi Valsts vienotajā klientu apkalpošanas centrā (Talejas ielā 1, Rīgā) vai tas var tikt nosūtīts uz norādīto Latvijas adresi pa pastu.

Detalizētāka informācija darba devējiem un darbiniekiem par A1 saņemšana pieejama Vispārējā darbinieku nosūtīšanas kārtība un pienākumi A1 sertifikāta saņemšanai

Cik ilgā laikā pirms darba citā valstī man būtu jāsniedz iesniegums A1 sertifikāta saņemšanai?

Iesniegumu lūdzam iesniegt 4 nedēļas pirms darba uzsākšanas citā valstī. Gadījumos, kad *nepieciešams saņemt A1 sertifikātu paātrināti, lūgums to norādīt iesniegumā.*

Kāda ir kārtība A1 sertifikāta saņemšanai par iepriekšējo periodu?

A1 sertifikāts ir jāpieprasa par nākotnes periodu, tomēr situācijas, kad nepieciešama sertifikāta piemērošana par pagātnes periodu, tiek izskatītas atsevišķi. Visos gadījumos, kad nepieciešams sertifikātu izdod par atpakaļejošu periodu, VSAA būs nepieciešams lūgt nodarbinātības dalībvalsts kompetentās iestādes piekrišanu.

Pēdējos 3 gadus strādāju Īrijā, vēlētos pārnest no Īrijas uz Latviju par mani veiktas VSAOI?

Pamatojoties uz likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 21.3 pantu, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra veic obligāto iemaksu pārvešanu no citas dalībvalsts un informē par to Valsts ieņēmumu dienestu pamatojoties uz personas iesniegumu un sadarbojoties ar citas dalībvalsts kompetento iestādi. Obligātās iemaksas pārnes tikai par pagājušo periodu, par kuru Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra ir vienojusies ar citas dalībvalsts kompetento iestādi un kurš nav ilgāks par to, kāds norādīts lēmumā par piemērojamo tiesību aktu noteikšanu (A1 sertifikātā).

<https://www.vsaa.gov.lv/lv/par-pakalpojumiem-eiropas-savieniba>